

[P. N. Petersen (Røgle).]

selvstyre. Men det er ubestrideligt, at folkesjælen får flere stemmer i to parlamentariske forsamlinger end i een, og når begge forsamlinger er udgået af een valgdag og af een vælgerbefolkning, er det givet, at det vil give den mest demokratiske forfatning, der overhovedet kan tænkes. Den modsatte opfattelse er kun en reminiscens fra 1866-forfatningens dage, der ikke har den fjerneste relation til de problemer, vi i dag er stillet overfor.

Jeg har her søgt at give et indtryk af den opfattelse, som jeg gennem årene har dannet mig af den bedste ramme om en jævn og rolig politisk og erhvervsmæssig, social og kulturel udvikling i vort folk med personlig frihed for det enkelte menneske i det omfang, den ikke griber ind i andre menneskers personlige frihed.

Der er andre, som nærer synspunkter vidt forskellige fra disse, og som under grundlovsforhandlingerne i det andet høje ting tog meget stærkt til orde, men skal vi have et resultat af disse forhandlinger, kan det jo ikke nytte, at vi står og råber i hver sin gade og stabler os op som standhaftige tinsoldater, der ikke vil røkkes ud af stedet. Noget sådant kan jeg vanskeligt tænke mig at den højtærede statsminister med sin efterhånden legendariske smidighed vil indlade sig på. Jeg betragter det som givet, at også den højtærede statsminister er villig til at bøje sin vilje og sine synspunkter mod den generalnævner, hvori de flest mulige synspunkter kan gå op. Det er ganske simpelt nødvendigt, for ellers når vi ikke de 45 pct. ved folkeafstemningen og får ingen ny grundlov — men så har vi heller ikke fortjent den.

Det kan heller ikke være afgørende, om Hans Majestæt Kongen underskriver grundlovsændringen den 5. juni. Sidste gang skete det den 10. september, men alligevel er den Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1915. Nej, det afgørende er, at vi når frem til et resultat, som vi kan forsvare overfor de slægtled, der følger efter os.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale det foreliggende grundlovsforslag til en meget velvillig behandling her i det høje landsting.

Chr. Nielsen: I betragtning af at de fire foregående ordførere alle tilhører partier, som er deltagere i det opnåede grundlovs-

forlig, synes jeg, det er på sin plads at oplyse, at de taler, vi har hørt i dag, har været overordentlig beherskede, og at ingen af de foregående ordførere har lagt nogen særlig begejstring for dagen overfor det indgåede grundlovsforlig. Men har der manglet en sådan begejstring i disse taler, har jeg til gengæld sporet en vis frygt på bunden af alle talerne for, at befolkningens interesse endnu ikke skulle være tilstrækkelig vakt for den nye grundlov, og en frygt for en gentagelse af folkeafstemningen i 1939. Lad mig i anledning af denne frygt, som jo gang på gang er kommet til udtryk her på rigsdagen, sige, at forholder det sig sådan — og jeg personlig tror, at det gør det —, at befolkningens interesse for grundloven er meget ringe, så er det ikke en fejl, man kan tillægge befolkningen. Der kan ikke med nogen ret rettes bebrejelse mod den danske befolkning af den grund. Sagen er den, at den interesse, hvormed et lands befolkning omfatter, hvad der sker i den lovgivende forsamling, i høj grad bestemmes af, i hvilket omfang befolkningen føler, at det, politikerne beskæftiger sig med, er noget, der er i pagt med tiden og tjener til at rydde de tyngende problemer af vejen, som befolkningen med rette føler at den har alt for mange af. Jeg tror, jeg har lov til at sige, at når vi i dag sporer en manglende interesse for en ny grundlov, så er det netop, fordi størsteparten af Danmarks befolkning føler, at den nye grundlov ikke på noget område ændrer ved samfundets skævheder.

Det foreliggende forslag indeholder i virkeligheden kun een iøjnefaldende forbedring, og det er landstingets afskaffelse og indførelsen af et etkammersystem. Nuvel, jeg erkender, at det er et betydningsfuldt fremskridt, og jeg skal i hvert fald ikke holde mig tilbage fra at udtrykke min store tilfredshed med dette tings afskaffelse. Jeg kan ingenlunde deltage i den fremhævelse af landstingets fortjenester, som andre i dag her har lagt op til. Jeg har sagt ved adskillige lejligheder i de år, jeg har været medlem af landstinget, at der ingen saglig begrundelse findes for opretholdelsen af dette ting, og landstingets medlemmer har heller aldrig forspildt nogen mulighed for at demonstrere, at min betragtning er rigtig.

Må jeg sige til den ærede ordfører for socialdemokratiet (Hans Hansen), som gik 30—40 år tilbage i tiden for at finde de sorte pletter i landstingets historie, at det jo